

KOMENTÁŘE WOLTERS KLUWER

Tomáš Rada, Jana Tkáčiková,
Ondřej Kunc

Zákon o vinohradnictví a vinařství

Komentář

Wolters Kluwer
Česká republika

KOMENTÁŘE WOLTERS KLUWER

Zákon o vinohradnictví a vinařství

Komentář

Tomáš Rada, Jana Tkáčiková, Ondřej Kunc

Zákon o vinohradnictví a vinařství

Komentář

Wolters Kluwer
Česká republika

Vzor citace: RADA, T., TKÁČIKOVÁ, J., KUNC, O. *Zákon o vinohradnictví a vinařství. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 212 s.

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Rada, Tomáš

Zákon o vinohradnictví a vinařství : komentář / Tomáš Rada, Jana Tkáčiková, Ondřej Kunc. – Vyd. 1. – Praha : Wolters Kluwer ČR, 2012. – 212 s. – (Komentáře Wolters Kluwer)

ISBN 978-80-7357-705-6 (váz.)

634.8 * 663.2 * 351.82 * (437.3)

– vinohradnictví – Česko

– vinařství – Česko

– zákony

– komentáře

663 – Průmysl nápojů. Kvasný průmysl. Průmysl pochutin [19]

Autoři

JUDr. Tomáš Rada, Ph.D.: komentáře ustanovení § 1, 2, 3 (spoluautor), 11–25, 31–36, 45–48

JUDr. Jana Tkáčiková, Ph.D.: komentáře ustanovení § 3 (spoluautorka), 4–10, 28–30

Mgr. Ondřej Kunc: komentáře ustanovení § 26–27, 37–44

Právní stav publikace je k 1. 1. 2012.

© JUDr. Tomáš Rada, Ph.D., JUDr. Jana Tkáčiková, Ph.D., Mgr. Ondřej Kunc, 2012

Lektorovala doc. JUDr. Ivana Průchová, CSc.

ISBN 978-80-7357-705-6

OBSAH

Seznam použitých zkratek	VII
Úvodem	IX
Zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství)	1
§ 1–44	ČÁST PRVNÍ VINOHRADNICTVÍ A VINAŘSTVÍ. 1
§ 1–3	HLAVA I 1
§ 1	Předmět úpravy 1
§ 2	<i>(Vztah k zákonu o potravinách).</i> 6
§ 3	Vymezení základních pojmů 6
§ 4–10	HLAVA II VINOHRADNICTVÍ 16
§ 4	Stanovené pěstitelské oblasti 16
§ 5	Vinice vhodné pro jakostní víno stanovené oblasti 19
§ 6	Hektarový výnos 20
§ 7	Správa produkčního potenciálu 22
§ 8	Nová výsadba 22
§ 9	Právo na opětovnou výsadbu 25
§ 10	Nepovolená výsadba 29
§ 11–27	HLAVA III VINAŘSTVÍ 31
§ 11	Povinnosti výrobců 31
§ 12	Enologické postupy a ošetřování produktu 35
§ 13	Přirozený obsah alkoholu 45
§ 14	Slazení 50
§ 15	Částečně zkvašený hroznový mošt 52
§ 16	Společná ustanovení pro označování produktu 53
§ 16a	<i>(Chateau).</i> 77
§ 17	Zemské víno 78
§ 17a	<i>(Odrůdové víno)</i> 81
§ 18	Jakostní víno 83
§ 19	Jakostní víno s přívlastkem 88
§ 20	Šumivé víno 96
§ 21	Perlivé víno 108
§ 22	Likérové víno 112
§ 23	Víno originální certifikace 117
§ 24	Vinný nápoj, aromatizované víno, aromatizovaný vinný nápoj a aromatizovaný koktejl 124

	§ 25	Odalkoholizované víno a nízkoalkoholické víno	129
	§ 26	Zatřídění vína vyrobeného z vinných hroznů vypěstovaných na území České republiky	133
	§ 26a	<i>(Ověření)</i>	137
	§ 27	Uvádění produktu do oběhu	138
§ 28–29		HLAVA IV REGISTR	144
	§ 28	<i>(Registr vinic)</i>	144
	§ 29	Prohlášení o sklizni, prohlášení o produkci, prohlášení o nákupu a prohlášení o zásobách	149
§ 30		HLAVA V EVIDENČNÍ KNIHY	152
	§ 30	<i>(Evidenční knihy)</i>	152
§ 31–36		HLAVA VI VINAŘSKÝ FOND	156
	§ 31	<i>(Vinařský fond)</i>	156
	§ 32	Rada	161
	§ 33	Ředitel	164
	§ 34	Dozorčí rada	164
	§ 35	<i>(Příjmy Vinařského fondu)</i>	166
	§ 36	<i>(Účelové využití příjmů Vinařského fondu)</i>	170
§ 37–40		HLAVA VII VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY A SPRÁVNÍ DELIKTY	171
	§ 37	<i>(Orgány dozoru)</i>	171
	§ 38	Generální ředitelství cel	177
	§ 39	Správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob	177
	§ 40	Společná ustanovení	183
§ 41–44		HLAVA VIII USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ	186
	§ 41	Zrušen	186
	§ 42	Zmocňovací ustanovení	186
	§ 43	Přechodná ustanovení	188
	§ 44	Zrušovací ustanovení	190
§ 45		ČÁST DRUHÁ ZMĚNA ZÁKONA O ÚSTŘEDNÍM KONTROLNÍM A ZKUŠEBNÍM ÚSTAVU ZEMĚDĚLSKÉM	191
	§ 45	<i>(Změna zákona o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském)</i>	191
§ 46		ČÁST TŘETÍ ZMĚNA ZÁKONA O STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÉ A POTRAVINÁŘSKÉ INSPEKCI A O ZMĚNĚ A DOPLNĚNÍ NĚKTERÝCH SOUVISEJÍCÍCH ZÁKONŮ	192
	§ 46	<i>(Změna zákona o Státní zemědělské a potravinářské inspekci)</i>	192
§ 47		ČÁST ČTVRTÁ ZMĚNA ZÁKONA O SPRÁVNÍCH POPLATCÍCH	194
	§ 47	<i>(Změna zákona o správních poplatcích)</i>	194
§ 48		ČÁST PÁTÁ ÚČINNOST	195
	§ 48	<i>(Účinnost)</i>	195
		Rejstřík	196
		O autorech	200

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ZVV	zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství, ve znění pozdějších předpisů
ZoP	zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Ústav	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
ZoVZ	zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Prováděcí vyhláška	vyhláška č. 323/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o vinohradnictví a vinařství, ve znění pozdějších předpisů
Inspekce °NM	Státní zemědělská a potravinářská inspekce stupeň normovaného moštoměru; jeden stupeň normovaného moštoměru znamená 1 kilogram přírodního cukru ve 100 litrech hroznového moštu
CHOP	chráněné označení původu ve smyslu nařízení Rady (ES) č. 1234/2007
CHZO	chráněné zeměpisné označení ve smyslu nařízení Rady (ES) č. 1234/2007
ZoS	zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů
nařízení Rady (ES) č. 1234/2007	nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“), ve znění pozdějších předpisů
nařízení Komise (ES) č. 606/2009	nařízení Komise (ES) č. 606/2009 ze dne 10. července 2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o druhy výrobků z révy vinné, enologické postupy a omezení, která se na ně použijí, ve znění pozdějších předpisů
nařízení Komise (ES) č. 607/2009	nařízení Komise (ES) č. 607/2009 ze dne 14. července 2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o chráněná označení původu a zeměpisná označení, tradiční výrazy, označování a obchodní úpravu některých vinařských produktů, ve znění pozdějších předpisů

nařízení Rady (EHS) č. 1601/1991	nařízení Rady (EHS) č. 1601/1991 ze dne 10. června 1991, kterým se stanoví obecná pravidla pro definici, označování a obchodní úpravu aromatizovaných vín, aromatizovaných vinných nápojů a aromatizovaných vinných koktejlů, ve znění pozdějších předpisů
nařízení Komise (ES) č. 122/1994	nařízení Komise (ES) č. 122/1994 ze dne 25. ledna 1994, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (EHS) č. 1601/91 pro definici, označování a obchodní úpravu aromatizovaných vín, aromatizovaných vinných nápojů a aromatizovaných vinných koktejlů, ve znění pozdějších předpisů
nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1334/2008	nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1334/2008 ze dne 16. prosince 2008 o aromatech a některých složkách potravin s aromatickými vlastnostmi pro použití v potravinách nebo na jejich povrchu a o změně nařízení Rady (EHS) č. 1601/91, nařízení (ES) č. 2232/96 a č. 110/2008 a směrnice 2000/13/ES, ve znění pozdějších předpisů
nařízení Komise (ES) č. 555/2008	nařízení Komise (ES) č. 555/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o program podpory, obchod s třetími zeměmi, produkční potenciál a kontrolu v odvětví vína, ve znění pozdějších předpisů
nařízení Komise (ES) č. 436/2009	nařízení Komise (ES) č. 436/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o Registr vinic, povinná prohlášení a shromažďování údajů pro sledování trhu, průvodní doklady pro přepravu vinařských produktů a evidenční knihy vedené v odvětví vína, ve znění pozdějších předpisů
zákon o oběhu osiva a sadby	zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby) týkající se podmínek uvádění do oběhu rozmnožovacího materiálu révy a registrace jejích odrůd
zákon o zemědělství stavební zákon	zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů
občanský zákoník	zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Novela	zákon č. 256/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů
E-Bacchus	elektronická databáze E-Bacchus, která je přístupná na elektronické adrese < http://ec.europa.eu/agriculture/markets/wine/e-bacchus/index.cfm >

ÚVODEM

Víno je jedinou plodinou, která dominantně určuje krajinný ráz jihomoravského venkova, ale i jiných částí České republiky, stejně jako vytváří tradici a kulturu jejího pěstování, výroby i konzumace. Tato romantická symbolika spojená s vínem bohužel není v podstatné míře promítnuta do platné právní úpravy podmínek jeho pěstování a výroby, a proto autoři přistoupili k vypracování tohoto komentáře, aby podali ke značně nepřehledné právní úpravě tvořené nejen zákonem č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o vinohradnictví a vinařství), ale i více než desítkou přímo aplikovatelných nařízení Evropské unie srozumitelný výklad.

Komentář zvláště reflektuje poslední významnou změnu zákona o vinohradnictví a vinařství zákonem č. 256/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů. Tato změna zohledňuje reformu společné organizace trhu s vínem započatou v Evropské unii v roce 2007 a vedoucí k přijetí klíčových právních předpisů, jako nařízení Rady (ES) č. 491/2009 ze dne 25. května 2009, kterým se mění nařízení (ES) č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty, nařízení Komise (ES) č. 436/2009 ze dne 26. května 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o Registr vinic, povinná prohlášení a shromažďování údajů pro sledování trhu, průvodní doklady pro přepravu vinařských produktů a evidenční knihy vedené v odvětví vína, nařízení Komise (ES) č. 606/2009 ze dne 10. července 2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o druhy výrobků z révy vinné, enologické postupy a omezení, která se na ně použijí, nařízení Komise (ES) č. 607/2009 ze dne 14. července 2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o chráněná označení původu a zeměpisná označení, tradiční výrazy, označování a obchodní úpravu některých vinařských produktů, a další.

Smyslem, účelem a cílem komentáře je proto vysvětlit právní úpravu vinohradnictví a vinařství v České republice regulovanou zákonem č. 321/2004 Sb. i právní úpravu Evropské unie, ze které česká právní úprava vychází. V době turbulentních změn regulativ EU v oblasti vinohradnictví a vinařství se komentář snaží přiblížit jak právně vzdělané veřejnosti, tak i vinohradníkům, vinařům a obchodníkům aktuální právní úpravu po přijaté reformě a umožnit jim zorientování v právech a povinnostech, které na ně jednotlivé předpisy kladou. Výklad jednotlivých ustanovení zákona o vinohradnictví a vinařství

rozebírá problematiku v širších souvislostech s relevantní právní úpravou Evropské unie a dostupnou skromnou judikaturou.

Při zvyšující se spotřebě vína a jeho oblibě v České republice je komentář taktéž určen pro širokou veřejnost, která má zájem prohloubit své znalosti v oboru, který je čím dál častějším tématem nejen vzdělaných odborníků, ale i u stolů obsazených praktikujícími milovníky vína.

V Praze, leden 2012

autoři

ZÁKON

č. 321/2004 Sb.

ze dne 29. dubna 2004

o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství)

Změny: 179/2005 Sb., 411/2005 Sb., 444/2005 Sb., 215/2006 Sb., 311/2008 Sb., 227/2009 Sb.,
281/2009 Sb., 256/2011 Sb., 256/2011 Sb. (část)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

VINOHRADNICTVÍ A VINAŘSTVÍ

HLAVA I

§ 1

Předmět úpravy

(1) Tento zákon upravuje v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropské unie¹⁾ (dále jen „předpisy Evropské unie“) další podmínky a požadavky v oblasti vinohradnictví a vinařství. Tento zákon dále upravuje výkon státní správy, včetně státního dozoru nad dodržováním povinností stanovených předpisy Evropské unie¹⁾ a tímto zákonem, a ukládání sankcí za jejich porušování.

(2) Tento zákon se nevztahuje na vinné hrozny určené k přímé lidské spotřebě,²⁾ hroznovou šťávu,²⁾ zahuštěnou hroznovou šťávu,²⁾ vinný ocet,²⁾ případně potraviny nového typu³⁾ nebo složky potravin nového typu,³⁾ pokud tento zákon nestanoví jinak.

¹⁾ Nařízení Rady (EHS) č. 1601/1991 ze dne 10. června 1991, kterým se stanoví obecná pravidla pro definici, označování a obchodní úpravu aromatizovaných vín, aromatizovaných vinných nápojů a aromatizovaných vinných koktejlů, ve znění nařízení Rady (EHS) č. 3279/1992, nařízení Rady (ES) č. 3378/1994, nařízení Rady (ES) č. 2061/1996 a nařízení Rady (ES) č. 1882/2003.

Nařízení Komise (ES) č. 122/1994 ze dne 25. ledna 1994, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (EHS) č. 1601/1991 pro definici, označování a obchodní úpravu aromatizovaných vín, aromatizovaných vinných nápojů a aromatizovaných vinných koktejlů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin.

Nařízení Komise (ES) č. 555/2008 ze dne 27. června 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008 o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o programy podpory, obchod se třetími zeměmi, produkční potenciál a kontroly v odvětví vína, v platném znění ke dni 28. ledna 2009.

Nařízení Komise (ES) č. 436/2009 ze dne 26. května 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o registr vinic, povinná prohlášení a shromažďování údajů pro sledování trhu, průvodní doklady pro přepravu vinařských produktů a evidenční knihy vedené v odvětví vína.

Nařízení Rady (ES) č. 491/2009 ze dne 25. května 2009, kterým se mění nařízení (ES) č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“).

Nařízení Komise (ES) č. 606/2009 ze dne 10. července 2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o druhy výrobků z révy vinné, enologické postupy a omezení, která se na ně použijí.

Nařízení Komise (ES) č. 607/2009 ze dne 14. července 2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o chráněná označení původu a zeměpisná označení, tradiční výrazy, označování a obchodní úpravu některých vinařských produktů.

2) Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 335/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), h), i), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro nealkoholické nápoje a koncentráty k přípravě nealkoholických nápojů, ovocná vína, ostatní vína a medovinu, pivo, konzumní lih a lihoviny a ostatní alkoholické nápoje, kvasný ocet a droždí, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 157/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro čerstvé ovoce a čerstvou zeleninu, zpracované ovoce a zpracovanou zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování.

3) Zákon č. 110/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

K odst. 1

1. První odstavec prvního ustanovení ZVV vymezuje působnost zákona, zejména jeho vztah k předpisům práva Evropské unie. Vinohradnictví i vinařství je začleněno do oblasti zemědělství, které je v rámci systematiky Smlouvy o fungování Evropské unie ze dne 25. března 1957¹⁾ zařazeno s účinností od 1. prosince 2009²⁾ přímo do třetí části – vnitřní politiky a činnosti unie. Článek 43 odst. 2 citované smlouvy o fungování Evropské unie zmocňuje Evropský parlament a Radu (EU) přijmout řádným legislativním postupem a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem společnou organizaci zemědělských trhů s tím, že článek 288 téže smlouvy pro výkon pravomocí Evropské unie opravňuje její orgány přijímat nařízení, směrnice, rozhodnutí, doporučení a stanoviska.

2. Tímto výčtem jsou určeny právní nástroje regulace společného trhu s vínem. Na úseku vinohradnictví a vinařství je právní regulace realizována především prostřednictvím nařízení, která jsou dle článku 288 Smlouvy o fungování Evropské unie vymezena jako právní normy obecné působnosti, která jsou závazná v celém rozsahu a jsou přímo použitelná ve

¹⁾ Na základě Lisabonské smlouvy došlo kromě jiného též k přejmenování Smlouvy o založení Evropského společenství na Smlouvu o fungování Evropské unie.

²⁾ Dne 1. prosince 2009 vstoupila v platnost Lisabonská smlouva ze dne 13. prosince 2007.

všech členských státech. Způsob normativní regulace spočívá na dvou základních principech, které určují charakter této právní oblasti. Jedná se o princip přímého účinku a o princip přednostní aplikace. Princip přímého účinku přiznává práva a povinnosti přímo vyplývající z nařízení jednotlivcům, kteří se tak mohou jeho aplikace dovolávat. Princip přednostní aplikace pak zakotvuje přednostní aplikaci nařízení v případě jejího konfliktu s vnitrostátním předpisem. Velké množství podrobných nařízení Evropské unie regulujících vinohradnictví a vinařství předurčuje podobu a charakter ZVV, který tak především odkazuje na jednotlivé předpisy Evropské unie upravující danou problematiku a případně využívá jejich prostor k vnitrostátní regulaci. Mezi nejvýznamnější předpisy Evropské unie regulující výroby vyráběné z vinné révy patří:

- nařízení Parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin, ve znění pozdějších předpisů;
- nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizaci trhů), ve znění pozdějších předpisů;
- nařízení Komise (ES) č. 606/2009 ze dne 10. července 2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o druhy výrobků z révy vinné, enologické postupy a omezení, která se na ně použijí, ve znění pozdějších předpisů;
- nařízení Komise (ES) č. 607/2009 ze dne 14. července 2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o chráněná označení původu a zeměpisná označení, tradiční výrazy, označování a obchodní úpravu některých vinařských produktů, ve znění pozdějších předpisů;
- nařízení Komise (ES) č. 436/2009 ze dne 26. května 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o Registr vinic, povinná prohlášení a shromažďování údajů pro sledování trhu, průvodní doklady pro přepravu vinařských produktů a evidenční knihy vedené v odvětví vín;
- nařízení Komise (ES) č. 555/2008 ze dne 27. června 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o programy podpory, obchod se třetími zeměmi, produkční potenciál a kontroly v odvětví vína, ve znění pozdějších předpisů;
- nařízení Komise (ES) č. 113/2009 ze dne 6. února 2009, o používání určitých tradičních pojmů na etiketách vína dováženého ze Spojených států amerických;
- nařízení Rady (ES) č. 479/2008 ze dne 29. dubna 2008, o společné organizaci trhu s vínem, o změně nařízení (ES) č. 1493/1999, (ES) č. 1782/2003, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 3/2008 a o zrušení nařízení (EHS) č. 2392/86 a (ES) č. 1493/1999, ve znění pozdějších předpisů [již jen v rozsahu článku 128 odst. 3, zbytek byl zrušen nařízením Rady (ES) č. 491/2009, které novelizovalo nařízení Rady (ES) č. 1234/2007];
- nařízení Komise (ES) č. 1623/2000 ze dne 25. července 2000, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 1493/1999, o společné organizaci trhu s vínem, jež se týká mechanismů trhu, ve znění pozdějších předpisů [příloha I nařízení (ES) č. 1623/2000 zůstává v platnosti do 31. července 2012, zbytek byl zrušen nařízením Komise č. 555/2008];
- nařízení Rady (EHS) č. 1601/1991 ze dne 10. června 1991, kterým se stanoví obecná pravidla pro definici, označování a obchodní úpravu aromatizovaných vín, aromatizovaných vinných nápojů a aromatizovaných vinných koktejlů, ve znění pozdějších předpisů;

- nařízení Komise (ES) č. 122/1994 ze dne 25. ledna 1994, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (EHS) č. 1601/1991 pro definici, označování a obchodní úpravu aromatizovaných vín, aromatizovaných vinných nápojů a aromatizovaných vinných koktejlů, ve znění pozdějších předpisů;
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004, o hygieně potravin, ve znění pozdějších předpisů;
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1334/2008 ze dne 16. prosince 2008, o aromatech a některých složkách potravin s aromatickými vlastnostmi pro použití v potravinách nebo na jejich povrchu a o změně nařízení Rady (EHS) č. 1601/1991, nařízení (ES) č. 2232/1996 a č. 110/2008 a směrnice 2000/13/ES, ve znění pozdějších předpisů;
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 ze dne 29. dubna 2004, o úředních kontrolách za účelem ověřování dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat, ve znění pozdějších předpisů;
- nařízení Rady (ES) č. 519/2007 ze dne 7. května 2007, kterým se mění nařízení (ES) č. 527/2003, kterým se povoluje nabízení nebo dodávání některých vín dovážených z Argentiny, u nichž mohlo být použito enologických postupů nestanovených v nařízení (ES) č. 1493/1999, k přímé lidské spotřebě;
- nařízení Rady (EHS) č. 357/1979 ze dne 5. února 1979, o statistických zjišťováních ploch vinic, ve znění pozdějších předpisů.

3. Předmět právní úpravy ZVV však nelze ztotožňovat s předmětem právní úpravy vinohradnického a vinařského práva. Jak zákon sám v § 1 odst. 1 uvádí: „*Zákon upravuje v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropské unie ... další podmínky a požadavky v oblasti vinohradnictví a vinařství.*“ Tzn. že primární a základní podmínky, jakož i požadavky stanoví právě předpisy Evropské unie.

4. Za předmět právní úpravy vinohradnického a vinařského práva tak můžeme označit podmínky a požadavky v oblasti vinohradnictví a vinařství, dále výkon státní správy včetně státního dozoru nad dodržováním povinností vyplývajících z právních předpisů, především nařízení Evropské unie a ZVV, dále ukládání sankcí za porušování těchto předpisů.

5. Ve srovnání s předcházejícím zněním³⁾ předmětu úpravy je zřejmé, že jeho obsah a význam zůstal zachován, jelikož jeho podstata vyplývá ze systému regulace právní úpravy sektoru vína v právu Evropské unie.

6. Východisko předmětu právní regulace tak spočívá jednak v přesně stanovených podmínkách a požadavcích, jejichž úprava byla přikázána členským státům jednotlivými nařízeními Evropské unie, a jednak volným prostorem, který táž nařízení vytvořila k tomu, aby je členské státy samostatně upravily vnitrostátními předpisy.

³⁾ Znění účinné do 30. 6. 2006, změněné zákonem č. 215/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, vymezovalo předmět právní úpravy následovně: „Tento zákon upravuje podmínky a požadavky v oblasti vinohradnictví a vinařství, jejichž úpravu bezprostředně závazné předpisy Evropských společenství členským státům Evropské unie přikazují, nebo umožňují členským státům Evropské unie provést samostatnou úpravu podle jejich uvážení.“

7. ZVV proto reguluje vzniklý volný prostor, který mu jednotlivá nařízení Evropské unie přirklá, a dále pak odkazuje na příslušnou evropskou legislativu zabývající se společným trhem s vínem. Zákon je tak především „manuálem“ pro pěstitele a vinaře k tomu, aby si našli příslušná nařízení Evropské unie, která regulují jejich postavení a činnost. Výše uvedené určení předmětu právní úpravy ZVV označujeme za pozitivní, které má svůj protiklad v negativním vymezení, jež je specifikováno v druhém odstavci.

8. I přes to, že definice vinařství a vinohradnictví jsou obsaženy dále, je účelné se na tomto místě zabývat postavením těchto právních odvětví v systému českého práva. Předmětem regulace vinohradnického práva je rostlinná výroba, do níž lze přiřadit například chmelařství, dále oblast zabývající se odrůdami, osivy a sadbou pěstovaných rostlin, jakož i jejich šlechtění. Samotným cílem vinohradnického práva je řádná produkce révy jako rostliny a prvovýroba vinných hroznů. Vinařské právo pak není součástí práva regulujícího rostlinnou výrobu, nýbrž je inkorporováno do potravinářského práva, jelikož faktickým účelem vinařské výroby již není rostlinná prvovýroba, nýbrž produkce produktů určených k lidské spotřebě – produkce specifických potravin, jejichž základní prvovýroba je dána vinohradnictvím. Právní normy, které regulují potravinářství, stejně jako rostlinnou výrobu, tvoří zvláštní část zemědělského práva, do níž spadají i právní předpisy zabývající se výrobou živočišnou, ochranou půdy, myslivostí, rybářstvím a včelařstvím.

9. Samotné zemědělské právo je průřezovým právním odvětvím. Jeho původ je dán původním přiřazováním právních norem, které se vztahují k regulovanému předmětu. Z tohoto důvodu je nevyhnutelně tvořeno soukromoprávními i veřejnoprávními instituty s tím, že hlavní funkcí tohoto souboru právních norem je produkce potravin. Vinohradnické i vinařské právo tento charakter zemědělského práva odrážejí. Jsou též tvořeny instituty práva soukromého i veřejného a nelze je separovat od mimoprávních disciplín, především technických, technologických a enologických.

K odst. 2

10. Druhý odstavec vymezuje negativně předmět právní úpravy ZVV určením výčtu potravin a jejich složek, na které se zákon výslovně nevztahuje. Výroba a uvádění do oběhu vinných hroznů určených k přímé lidské spotřebě, hroznové šťávy, zahuštěné hroznové šťávy, vinného octa, případně potravin nového typu nebo složek potravin nového typu je zakotvena v jiných právních předpisech, především pak v ZoP. Vztah mezi ZVV a ZoP vymezuje druhý paragraf zákona.

11. ZoP reguluje právní vztahy související se vznikem, změnou a zánikem právních vztahů souvisejících s výrobou potravin a tabákových výrobků. Jako potravinu tentýž zákon definuje látky určené ke spotřebě člověkem v nezměněném nebo upraveném stavu jako jídlo nebo nápoj, nejde-li o léčiva a omamné nebo psychotropní látky. Za potravinu se dále považují i přídatné látky, látky pomocné a látky určené k aromatizaci, které jsou určeny k prodeji spotřebiteli za účelem konzumace. Potravinami jsou tudíž zároveň všechny vinné produkty, pokud jsou určeny k prodeji spotřebiteli za účelem konzumace. I přes to, že je zřejmý vztah ZoP a ZVV, a to jako *lex generalis* (ZoP) a *lex specialis* (ZVV), určuje druhý odstavec negativním výčtem produkty, které mají svůj původ ve vinných hroznech, na něž se však ZVV výslovně nevztahuje.

12. Vinohradnictví v užším smyslu, tj. pěstitelem provozovaná výsadba a pěstování révy ve vinici za účelem produkce vinných hroznů či sklizně těchto hroznů dle § 3 písm. g)

bod 1 a 2 ZVV, a vinařství se zabývá ve svém výsledku produkci vína, tedy alkoholického nápoje vyrobeného z vinných meziproduktů. Pomyslnou čarou oddělující působnost ZVV a ZoP je výskyt alkoholu v meziproduktech do hranice 1,2 % objemových. Např. částečně zkvašený hroznový mošt je již regulován ZVV oproti hroznovému moštu, který náleží do působnosti ZoP.

13. Potravinami nebo složkami potravin nového typu (dále jen „potraviny nového typu“) jsou potraviny nebo složky vyrobené a uvedené do oběhu v souladu s článkem 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 258/1997 ze dne 27. ledna 1997, o nových potravinách a nových složkách potravin, ve znění pozdějších předpisů.

§ 2

(Vztah k zákonu o potravinách)

Ustanovení zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nejsou tímto zákonem dotčena, pokud tento zákon nestanoví jinak.

K § 2

1. Jak již je nastíněno v komentáři k § 1 odst. 2 ZVV, potravinami jsou všechny vinné produkty určené k prodeji spotřebiteli za účelem konzumace, proto bylo nutné v zákoně vztah ZVV a ZoP přesně vymezit. Činí tak nejenom výčtem produktů uvedených v § 1 odst. 2 ZVV, které nejsou regulovány ZVV, ale i samotným vymezením vztahu obou předpisů.

2. ZVV upravuje výrobu a oběh některých druhů potravin (vína) či dílčích aspektů výroby víceméně komplexně (vlastní právní nástroje),⁴⁾ z čehož vyplývá jeho zvláštní (specifické) postavení vůči ZoP. Je tak dána specialita (*lex specialis*) ZVV vůči obecnějšímu právnímu předpisu (*lex generalis*) – ZoP. Vyjádřením tohoto vztahu je i § 2, který zakotvuje zásadu subsidiarity ZoP vůči ZVV výslovným určením: „Ustanovení zákona č. 110/1997 Sb. (...) nejsou tímto zákonem dotčena, pokud tento zákon nestanoví jinak.“ V případě konfliktu obou zákonů je tak dána přednost právní úpravě ZVV, nicméně pokud ZVV nestanoví zvláštní, odlišné pravidlo vůči ZoP, je zapotřebí řídit se normami ZoP. Příkladem mohou být některé aspekty označování odalkoholizovaných vín, nízkoalkoholických vín (viz komentář k § 25) či užívání aromatizovaných látek.

§ 3

Vymezení základních pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) révou réva rodu *Vitis L.*,¹⁷⁾
- b) révou sazenicí zakořeněný výpěstek révy,
- c) vinohradem nebo vinicí (dále jen „vinice“) zemědělsky obhospodařovaná půda souvisle osázená keři vinné révy^{17a)} jednoho pěstitele o celkové výměře větší než 10 arů,

⁴⁾ S výhradou regulace realizované prostřednictvím předpisů Evropské unie.

jíž na základě písemné žádosti pěstitele podané po 1. lednu 2001 Ústřednímu kontrolnímu a zkušebnímu ústavu zemědělskému¹⁸⁾ (dále jen „Ústav“) Ústav přidělil nebo přidělil registrační číslo nebo registrační čísla; vinice o celkové výměře menší než 10 arů je vinicí, pouze má-li na základě písemné žádosti pěstitele podané po 1. lednu 2001 Ústavem přiděleno registrační číslo; vinicí je rovněž vinice vyklučená, k níž nebylo Ústavem uděleno právo na opětovnou výsadbu podle § 9,

- d) viniční tratí pozemek, část pozemku, soubor pozemků, soubor pozemku a části pozemku, nebo kombinací pozemků, případně částí pozemků, tvořících souvislý celek, v jedné vinařské oblasti, případně podoblasti, splňující předpoklady pro pěstování révy,
- e) hektarovým výnosem podíl množství vinných hroznů sklizených v jednom vinařském roce a plochy vinice, nebo vinic pěstitele, na nichž byly tyto vinné hrozny vypěstovány, vyjádřený v tunách na jeden hektar,
- f) pěstitelem osoba provozující vinohradnictví na vinici,
- g) vinohradnictvím pěstitelem provozovaná
 1. výsadba a pěstování révy na vinici za účelem produkce vinných hroznů, případně révových roubů,
 2. sklizeň vinných hroznů nebo révových roubů,
 3. výsadba a pěstování révy podnožové, za účelem produkce podnožových řízků,
 4. produkce révových sazenic,
- h) rmutem zpracováním narušené vinné hrozny, z nichž lze vyrobit produkt; za produkt¹⁶⁾ se považuje rovněž rmut,
- i) vinařstvím zpracování vinných hroznů, rmutu, hroznového moštu nebo vína, povolenými technologickými postupy, plnění produktu do obalu, označování produktu a jeho uvádění do oběhu,
- j) šarží množství druhově totožných produktů, které byly vyrobeny za stejných podmínek a stejným způsobem,
- k) jakostním vínem stanovené pěstitelské oblasti jakostní víno, jakostní víno s přívlastkem, jakostní šumivé víno stanovené pěstitelské oblasti, dále aromatické jakostní šumivé víno, pěstitelský sekt, jakostní perlivé víno, jakostní likérové víno, víno originální certifikace, stanovené pěstitelské oblasti,
- l) evidenčním číslem jakosti soubor číselných a písmenných znaků sestávající z čísla rozhodnutí Státní zemědělské a potravinářské inspekce¹⁹⁾ (dále jen „Inspekce“) o zatřídění příslušného vína a z označení vzorku vína,
- m) stupněm normalizovaného moštoměru obsah zkvasitelných cukrů ve vinných hroznech, vyjádřený v kilogramech na 1 hektolitr hroznového moštu; přepočtený obsah alkoholu v procentech objemových ze stupňů normalizovaného moštoměru je uveden v příloze k tomuto zákonu,
- n) cukernatostí obsah zkvasitelných cukrů v hroznovém moštu, vyjádřený ve stupních normalizovaného moštoměru,
- o) výrobcem fyzická nebo právnická osoba, která vyrábí nebo označuje produkt za účelem jeho uvádění do oběhu,
- p) malým množstvím množství nepřevyšující 1 000 hektolitrů vína prodaného maloobchodníkem konečnému spotřebiteli za 1 vinařský rok,

- q) uvádějí do oběhu nabídka produktu k prodeji, jeho prodej nebo jiná forma jeho nabídky ke spotřebě, včetně skladování pro potřeby prodeje, případně přepravy pro potřeby prodeje, nebo nabídky ke spotřebě,
- r) vinným nápojem nápoj obsahující nejméně 50 % vína,
- s) vinným stříkem víno smíšené s vodou, sodovkou (sifonem), nebo minerálkou,
- t) víny poprvé uvedenými do oběhu pro účely odvodu do Vinařského fondu vína výrobce uvedená v prohlášení o produkci, jejichž množství je sníženo o 10 % technologických ztrát.

17) Zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby).

17a) § 3i písm. c) zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

18) Zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), ve znění pozdějších předpisů.

19) Zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

K § 3

1. Mezi základní pojmy, se kterými ZVV pracuje, ale které nejsou v ZVV definovány z důvodu jejich vymezení v bezprostředně závazných právních předpisech Evropské unie [nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 část IIIa], patří:

- Hospodářský rok: jedná se o období (12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců), které odpovídá produkčnímu cyklu vinné révy a od něhož se odvíjí většina povinností, např. v oblasti evidence. Pro odvětví vína je hospodářský rok stanoven dle nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 od 1. srpna do 31. července následujícího roku. V ZVV je stále používán původní český ekvivalent „vinařský rok“. Jeho význam je však stejný.
- Výsadba, kterou se rozumí definitivní vysazení štěpované nebo neštěpované révy či jejich částí za účelem produkce hroznů nebo založení porostu za účelem produkce roubů, je dle čl. 85f nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 do roku 2015 podrobena restriktivnímu režimu a je vázána na udělení výsadbového práva (blíže viz komentář k § 7–9).
- Klučení, resp. vyklučení představuje úplné odstranění všech révových keřů (včetně kořenů), které se nacházejí na ploše vinice. Klučení se provádí z různých důvodů, např. stáří vinice, ukončení vinohradnictví, ať již z důvodů stanovených právními předpisy, či z vůle pěstitele.
- Producent: pojem je běžným termínem používaným v právních předpisech Evropské unie s širokým obsahem, zjednodušeně jde o osobu, která vytváří svojí činností produkty. Jeho obsah se mění v návaznosti na činnost, kterou tato fyzická či právnická osoba vykonává, a z toho plynoucí povinnosti. Pro účely podávání povinných prohlášení (blíže viz komentář k § 29) je producentem hroznů⁵⁾ osoba produkující hrozny, tj. v terminologii ZVV pěstitel [viz komentář k § 3 písm. f)]. Pro účely vedení evidenčních knih (blíže viz komentář k § 30) je pak producentem⁶⁾ osoba, která disponuje nebo disponovala (vlastní/vlastnila nebo drží/držela) čerstvými vinnými hrozny, hroznovým moštem nebo mladým vínem v procesu kvašení a která tyto produkty zpracovává nebo je nechává zpracovávat na víno, v terminologii ZVV tak může jít o pěstitele či výrobce, včetně obchodníka.

⁵⁾ Viz čl. 7 písm. a) nařízení Komise (ES) č. 436/2009.

⁶⁾ Viz čl. 22 písm. a) nařízení Komise (ES) č. 436/2009.

- Maloobchodník: obsah pojmu se mění v souvislosti s povinností, které (ne)jsou na tuto fyzickou nebo právnickou osobu kladeny. Pro účely podávání povinných prohlášení (blíže viz komentář § 29) je maloobchodníkem⁷⁾ osoba, jejíž podnikatelská obchodní činnost zahrnuje přímý prodej vína spotřebiteli v malém množství (množství nepřevyšující 1000 hektolitřů za jeden hospodářský rok) s výjimkou té, která používá sklepy vybavené pro skladování a plnění vína ve větším množství. Pro účely vedení evidenčních knih (blíže viz komentář k § 30) je pak maloobchodníkem⁸⁾ osoba, jejíž podnikatelská obchodní činnost zahrnuje přímý prodej vína spotřebiteli v malém množství, s výjimkou těch, které používají sklepy vybavené pro skladování, případně zařízení pro plnění vína ve větším množství, nebo prodávají nebalené víno v rámci ambulantního prodeje.
- Obchodní zprostředkovatel:⁹⁾ fyzické nebo právnické osoby nebo jejich seskupení, které nakupují nebo prodávají vinařské produkty v rámci podnikatelské činnosti, aniž by disponovaly zařízením k uskladnění těchto produktů, které jsou takto definované pro účely vedení evidenčních knih (blíže viz komentář k § 30).
- Čerstvé vinné hrozny: zralé nebo mírně zaslé plody révy vinné používané k výrobě vína, které mohou být běžným zpracovatelským postupem rozdrobeny nebo lisovány a které mohou spontánně alkoholově kvasit.

K písm. a)

2. Za révu je považována rostlina rodu *Vitis* L., čeledi révovitých, ze které je možné získávat vinné hrozny nebo rozmnožovací materiál révy v souladu se zákonem o oběhu osiva a sadby. Pro další šlechtění je vhodnější podrod *Euvinis*, který zahrnuje tři skupiny členěné podle místa výskytu: euroasijskou, severoamerickou a východoasijskou. Druh euroasijské skupiny – (ušlechtilá) réva vinná (*Vitis vinifera* L.) je využívána k produkci moštových nebo stolních odrůd vinných hroznů¹⁰⁾ a druhy severoamerické skupiny jsou pak pro své vlastnosti (zejména odolnost proti mšičce révokazu) využívány jako podnože pro štěpování révy vinné.

K písm. b)

3. Révovou sazenici definuje ZVV jednoduše jako zakořeněný výpěstek révy. Jedná se o skupinu porostů rozmnožovacího materiálu révy, které blíže specifikuje prováděcí vyhláška č. 332/2006 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy, ovocných rodů a druhů a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu. Vyhláška rozlišuje pravokořenou sazenici révy, což je zakořeněná část neroubovaného réví nebo letorostu, která je určena k výsadbě nebo k použití jako podnože pro roubování, a štěpovanou sazenici révy, která představuje vzájemně spojený roub¹¹⁾ s podnožovým řízkem¹²⁾, který je zakořeněn, a určuje jejich kvalitativní vlastnosti, které musejí být ověřeny postupem podle zákona o oběhu osiva a sadby.

⁷⁾ Viz čl. 22 písm. b) nařízení Komise (ES) č. 436/2009.

⁸⁾ Viz čl. 22 písm. c) nařízení Komise (ES) č. 436/2009.

⁹⁾ Viz čl. 22 písm. f) nařízení Komise (ES) č. 436/2009.

¹⁰⁾ Blíže viz např. Systematika révy. Kol. autorů. *Vinařský slovník*. Praha: Radix, 2002, s. 176.

¹¹⁾ Roubem révy se rozumí část réví nebo letorostu, která je určena k vytvoření nadzemní části při produkci štěpované sazenice nebo při roubování na stanovišti.

¹²⁾ Podnožovým řízkem révy se rozumí část réví nebo letorostu, která je při produkci štěpované sazenice určena k vytvoření podzemní části.

4. Vinohrad nebo vinici¹³⁾ (ZVV dále pracuje se synonymem druhým v pořadí) lze vymezit různými způsoby. Pro účely evidence nemovitostí v České republice¹⁴⁾ jde o druh zemědělského pozemku¹⁵⁾, na němž se pěstuje vinná réva. Pro účely ZVV je pojem vinice vymezen úžeji s vazbou na zákon o zemědělství¹⁶⁾. Za vinici je považován takový zemědělský pozemek (půda), který je obhospodařován, je souvisle osázen keři révy vinné a bylo nebo bude mu přiděleno na základě písemné žádosti pěstitele registrační číslo. Žádost o registraci vinice (blíže viz komentář k § 28 odst. 2) musí vždy podat pěstitel, který hodlá vysadit keře vinné révy na ploše o celkové výměře větší než 10 arů, neboť výsadba v tomto rozsahu vždy podléhá režimu výsadbových práv. U výsadby keřů révy vinné o celkové výměře menší než 10 arů závisí na rozhodnutí potenciálního pěstitele, zda nechá vinici registrovat. Pokud produkty získané z takto osázené plochy budou určeny pouze pro spotřebu domácnosti vinaře a nebudou uváděny do oběhu, lze vysadit vinnou révu v souladu s čl. 60 odst. 6 nařízení Komise (ES) č. 555/2008 bez výsadbového práva a bez nutnosti registrace vinice. V tomto případě se nejedná o vinici podle ZVV.

5. Za vinici se považuje také pozemek, na němž byl porost vykloučen, a k danému pozemku nebylo uděleno právo na opětovnou výsadbu. Jde o ustanovení reflektující možný časový odstup, který může vzniknout mezi vykloučením vinice, zahájením řízení o udělení práva na opětovnou výsadbu a nabytím právní moci rozhodnutí o udělení práva na opětovnou výsadbu (blíže viz komentář k § 9).

6. Definici vinice lze nicméně považovat za problematickou. Mezi keře vinné révy nelze podřadit podnožovou révu [viz komentář k písm. a)], tudíž podnožové vinice by neměly být považovány za vinice podle ZVV a na jejich pěstitele by se neměly vztahovat ustanovení ZVV, zejména pokud se jedná o výsadbová práva. Tomuto výkladu také přisvědčuje dík nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, které vztahuje přechodný zákaz výsadby révy pouze na výsadbu révy moštových odrůd. Od podnožové vinice je nutné odlišit vinici k produkci roubů vinné révy, která podléhá režimu ZVV a režimu výsadbových práv. Produkce podnoží je nicméně považována za součást vinohradnictví a osoba ji provozující je označována za pěstitele. Zejména z důvodu kontroly a správy produkčního potenciálu je však aplikační praxí za vinici podle tohoto ustanovení považována i podnožová vinice.

¹³⁾ Slovo vinohrad je někdy využíváno k označení vinice ve svahu.

¹⁴⁾ Viz zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 26/2007 Sb., kterou se provádí zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů (katastrální vyhláška).

¹⁵⁾ Pozemkem je míněna část zemského povrchu oddělená od sousedních částí hranicí.

¹⁶⁾ § 3i písm. c) zákona o zemědělství rozumí vinici zemědělsky obhospodařovanou půdu, která je souvisle osázena keři vinné révy a opatřena opěrným zařízením, které musí být nainstalováno nejpozději do dvou let od výsadby; do plochy této zemědělsky obhospodařované půdy se započítává související manipulační prostor, který nesmí přesahovat 8 metrů na začátku a na konci řad a šířku jednoho meziřadí, v nejvyšší započítatelné šířce 3 metry, podél řad po obou stranách vinice.

K písm. d)

7. Viniční trať představuje základní územní jednotku, která svým charakterem splňuje předpoklady pro pěstování révy a která může být tvořena jedním pozemkem, částí pozemku či jejich souborem nebo kombinací, přičemž jde o souvislý celek v rámci jedné vinařské oblasti nebo podoblasti. Vymezení viniční trati není nově¹⁷⁾ vázáno na taxativně dané podmínky, jakými byla zeměpisná poloha, svažitost, délka oslunění a půdněklimatické vlastnosti, které mohly omezovat vymezení viniční trati na netradičních, byť pro pěstování révy způsobilých pozemcích.

K písm. e)

8. Hektarový výnos vyjadřuje podíl množství sklizených vinných hroznů k ploše vinice či vinic jednoho pěstitele, na které byly v rámci jednoho vinařského roku vypěstovány. Hektarový výnos se vyjadřuje v tunách sklizených vinných hroznů na 1 hektar plochy vinice. Při výpočtu hektarového výnosu se zvažuje celkové množství vinných hroznů, které byly vypěstovány na celkové ploše vinic jednoho pěstitele. Stanovení horního limitu hektarového výnosu je významné pro udržování kvality vypěstovaných hroznů a tím i kvality konečného produktu. Blíže je tento pojem rozveden v komentáři k § 6.

K písm. f)

9. Za pěstitele se považuje osoba fyzická či právnická, která provozuje některou z činností podřaditelnou pod pojem vinohradnictví [viz komentář k písm. g)] na vinici. Vázání provozování vinohradnictví na vinici lze považovat za problematické ve vztahu k pěstování podnožové révy s ohledem na výše komentovanou definici vinice, která podnožové vinice *a priori* nezahrnuje, a dále komentovanou definici vinohradnictví, která naopak považuje výsadbu a pěstování podnožové révy za vinohradnictví, nikoliv však bezpodmínečně na vinici.

10. Z ustanovení přímo neplyne, že by každý pěstitel musel být podnikatelem v souladu s § 2 odst. 2 zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Jde-li o pěstitele, který provozuje pouze drobnou pěstitelskou činnost, příp. prodává tímto získané nezpracované vinné hrozny, tento nemusí být evidován jako zemědělský podnikatel v souladu s § 2f zákona o zemědělství ani jako živnostník podle § 3 odst. 3 písm. f) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, a nejedná se tak o podnikatele dle obchodního zákoníku.

K písm. g)

11. Vinohradnictví je jedním z druhů rostlinné zemědělské výroby, jak plyne z § 2e odst. 3 zákona o zemědělství. Jedná se o zemědělskou rostlinnou výrobu provozovanou pěstitelem (viz výše), která spočívá alespoň v jedné z činností uvedených v bodech 1 až 4. Vinohradnictvím se rozumí v první řadě výsadba a pěstování révy na vinici, tj. révy vinné, neboť pouze její odrůdy mohou být použity za účelem produkce vinných hroznů, případně révových roubů, a sklizeň této produkce, tj. vinných hroznů nebo révových roubů. Tato činnost je vázána na pozemek, který je vinicí podle ZVV.

12. Vinohradnictví může spočívat také ve výsadbě a pěstování révy podnožové s cílem produkce podnožových řízků, tj. částí réví nebo letorostu, které jsou určeny při produkci

¹⁷⁾ Změna byla přijata Novelou.